

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

AB „Vilniaus degtinė“
Obelių spirito varykla
Audronių I k.
Rokiškio r.

2015-12-10

I

Nr. (28.5)-A4-13774
Nr.

Rokiškio rajono savivaldybės
administracijai
savivaldybe@post.rokiskis.lt
Panevėžio visuomenės sveikatos centrui
info@paneveziojsc.sam.lt
Panevėžio apskrities priešgaisrinei
gelbėjimo valdybai
panevezys.pgv@vpgt.lt
Kultūros vertybių apsaugos departamento
Panevėžio teritoriniam padaliniui
panevezystp@heritage.lt

Kopija
Lietuvos Respublikos Panevėžio regiono
aplinkos apsaugos departamentui

GALUTINĖ ATRANKOS IŠVADA DĖL GAMYBOS PAJĖGUMŲ DIDINIMO AUDRONIŲ I K., OBELIŲ SEN., ROKIŠKIO R., POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Peržiūrima atrankos išvada

Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Panevėžio skyriaus 2015-09-17 priimta atrankos išvada Nr. (15.5)-A4-10244 dėl distiliuoto etilo alkoholio gamybos pajėgumų didinimo Vienožinskio g. 3, Audronių I k., Obelių sen., Rokiškio r. Pagal atrankos išvadą planuojamai ūkinei veiklai poveikio aplinkai vertinimas privalomas.

1¹. Kur, kada ir kokiuose visuomenės informavimo priemonėse buvo paskelbta visuomenei apie Atsakingos institucijos priimtą atrankos išvadą, kuri persvarstoma

Apie priimtą atrankos išvadą buvo paskelbta: laikraščiuose: „Vakaro žinios“ (2015-09-19) ir „Gimtas Rokiškis“ (2015-09-29), Rokiškio rajono Obelių seniūnijos skelbimų lentoje (2015-09-18)

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas - AB „Vilniaus degtinė“ Obelių spirito varykla Audronių I k. Obelių sen., Rokiškio r., tel. 8 458 78273, el. paštas obeliai@degtine.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas

Distiliuoto etilo alkoholio gamybos pajėgumų didinimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta

Vienožinskio g. 3, Audronių I k., Obelių sen., Rokiškio r.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

AB „Vilniaus degtinė“ Obelių spirito varykloje planuojama padidinti gaminamo distiliuoto etilo alkoholio gamybą nuo šiuo metu gaminamo 20 000 litrų per parą iki 26 000 litrų per parą ir gaminti aukštesnės kokybės rektifikuotą etilo alkoholį. Tuo tikslu numatoma papildomai pastatyti 6 naujas, 50 t talpos, fermentacijos talpas, prie jau naudojamų 12, tokios pačios talpos, talpų. Po rekonstrukcijos etilo alkoholis iš sufermentuoto raugo bus išskiriamas rektifikavimo aparate, kuris susideda iš 5 kolonų. Rektifikacijos metu susidarę žliaugtai bus nukreipiami į bioreaktorių elektros energijos gamybai, o liuterinis vanduo bus atvėsintas šilumokaityje ir išleidžiamas į valymo įrenginius. Susidariusi fuzelių frakcija, iki 182 l per parą, bus sudeginta įmonės katilinėje arba parduodama. Aldehydų frakcija bus parduodama juridiniams asmenims bei panaudojama denatūruoto etilo alkoholio gamybai. Šilumos energiją planuojama tiekti iš įmonės katilinės, kurioje, po rekonstrukcijos bus įrengtas 3,25 MW galios biokuro katilas. Šiuo metu mazutą naudojantis katilas bus panaudotas kaip rezervinis. Efektyvesniam kuro sunaudojimui numatytas nekondensacinis ekomaizeris, kuris papildomai po garo katilo aušins degimo produktus ir pašildys vandenį. Po šio įrenginio dūmai bus valomi daugiabateriniame multiciklone, kuriame bus nusodinami lakūs pelenai. Dėl gamybos išplėtimo padidės suvartojamų grūdų kiekis nuo 2500 t per mėnesį iki 4000 t per mėnesį. Vienu metu įmonėje bus sandėliuojama iki 3000 t grūdų. Taip pat padidės naudojamų papildomų medžiagų kiekis: fermentų iki 30 t/metus, natrio šarmo iki 20 t/metus, koncentruotos sieros rūgšties iki 3 t/metus ir mielių iki 19 t/metus. Padidės sunaudojamo požeminio vandens kiekis nuo 60 tūkst. m³ per metus iki 78 tūkst. m³ per metus. Padidės ir susidarančių nuotekų kiekis nuo 30 tūkst. m³ per metus iki 40 tūkst. m³ per metus. Išvalytos nuotekos iki nustatytų normatyvų bus išleidžiamos į Obelių ežero užpelkėjusią dalį. Numatoma ateityje padidinti įmonės biologinių valymo įrenginių efektyvumą. Dėl gamybos pajėgumų išplėtimo, skleidžiamo triukšmo lygis neviršys nustatytų normatyvų.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Žemės sklypas, kuriame planuojama ūkinė veikla nepatenka į „Natura 2000“ teritoriją ir nėra artimoje jos aplinkoje.

6. Kas ir dėl kokių priežasčių pateikė motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą

AB „Vilniaus degtinė“ Obelių spirito varykla 2015-09-30 raštu Nr. SD – 199 kreipėsi į Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Panevėžio skyrių prašydama persvarstyti atrankos išvadą motyvuodama, kad atliktus išmetamų teršalų sklaidos modeliavimą pažemio sluoksnyje nustatyta, kad sukeliama aplinkos oro tarša neviršija leistinų ribinių verčių nei vienam teršalui. Taip pat paskaičiuota prognozuojamo kvapo koncentracija aplinkos ore yra mažesnė, nei ribinė vertė. Esami nuotekų valymo įrenginiai yra pajėgūs pilnai išvalyti padidėjusį nuotekų kiekį ir išvalytos nuotekos išleidžiamos į užpelkėjusią Obelių ežero dalį ir neturi įtakos šiam vandens telkiniui.

7. Poveikio aplinkai vertinimo dalyviai, kurie dalyvavo peržiūrint atrankos išvadą

Atrankos išvados posėdžio persvarstymo posėdis įvyko 2015-11-17 10 00 Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento patalpose, Žvaigždžių g. 21, Panevėžyje. Dalyvavo AB „Vilniaus degtinė“ Obelių spirito varyklos atstovai Povilas Stumbrys ir Kristina Skvarnavičienė, Panevėžio visuomenės sveikatos centro direktorius Eugenijus Vilčinskas, Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento direktorius Vytautas Krušinskas, Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Poveikio aplinkai vertinimo ir taršos prevencijos skyriaus vyr. specialistė Svetlana Ofverstrom, Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento Kontrolės organizavimo skyriaus vyr. specialistė Gintarė Zabaraušienė. Panevėžio apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Valstybinės priešgaisrinės priežiūros skyriaus viršininko pavaduotojas Deividas Sankauskas ir Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir

paveldosaugos skyriaus vyr. specialistas Darutis Krivas informavo Panevėžio skyrių, kad persvarstyme nedalyvaus.

AB „Vilniaus degtinė“ Obelių spirito varyklos direktorius Povilas Stumbrys pristatė planuojamą ūkinę veiklą – numatomas spirito gamybos išplėtimas nuo 20 000 LPA iki 27 000 LPA (kitu atveju, pagal spirito rūšį – 24 000 LPA). Pažymėjo, kad tai yra nežymus gamybos išplėtimas. Atsakė į klausimą dėl kvapų – tai raugo ir alkoholio kvapas, kuris nenuiteikia žmonių nemaloniai. Gyventojai į sanitarinę apsaugos zoną (toliau - SAZ) nepatenka. Informacija atrankai papildyta kvapų vertinimu. Dėl išleidžiamų gamybinių nuotekų poveikio Obelių ežerui – atliekamas poveikio ežerui monitoringas nuo 2012 m. vasario mėn. ir, Direktorius pažymėjo, kad vandens kokybės pokyčių nėra ir ūkinė veikla įtakos neturi. Be to, nuotekos išleidžiamos į pelkę Pagrebėlę, po to už 300 m nuotekos patenka į upę Akmenę, toliau į Obelių ežerą. Paklausė, kokiais tyrimais remiantis buvo nustatyta, kad Obelių spirito varykla turėjo įtakos ežero blogai būklei. Avarijos atveju pelkei galbūt ir galėtų turėti poveikį, bet yra dvi kelio sankasos, per kurias turėtų persipilti teršalai, kad patektų į ežerą.

Vytautas Krušinskas paaiškino, kad vykdant Upių baseinų rajonų valdymo projektų įgyvendinimą, buvo atlikta visų paviršinių vandens telkinių analizė. Nustatyta, kad Obelių ežero bendra būklė yra bloga. Šalys narės gavo Europos Sąjungos Teisingumo teismo sprendimą, kuriame nustatyta valstybėms narėms pareiga neišduoti leidimo, dėl kurio gali suprastėti paviršinio vandens telkinio būklė. Iki šio persvarstymo buvo suorganizuoti pasitarimai su Aplinkos ministerijos specialistais, buvo sprendžiama, kaip gerinti paviršinių vandens telkinių blogą būklę su esamos taršos reguliavimu. Šiuo atveju, gamybos pajėgumai didinami, tarša gali didėti, todėl leidimas papildomai teršti negali būti išduotas. Be to, ateityje įmonei gali būti sąlygos dar griežtinamos, siekiant pagerinti ežero būklę iki geros būklės. Todėl Obelių spirito varyklai atliekant planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą, turėtų būti įvertintas blogos būklės mastas, alternatyvos dėl gamybos išplėtimo, esamos veiklos poveikis. Atkreipė dėmesį, kad monitoringo vietas netinkamai parinktos. PAV ataskaitos stadijoje viskas galėtų būti labai detaliai įvertinta, ieškoma alternatyvų dėl nuotekų išleidimo ne į ežerą. Taip pat Vytautas Krušinskas akcentavo, kad varykla išleidžia leistiną taršą, tačiau teršalai bus išleidžiami į ežerą ir būklė negerės. PAV ataskaitoje, išnagrinėjus visus planuojamos ūkinės veiklos variantus dėl nuotekų išleidimo būtų išnagrinėta priimtovo būklė, apkrovos galimybės, gali būti priimtas palankiausias ežerui sprendimas.

Povilas Stumbrys paneigė, kad Obelių spirito varykla yra vienintelis ežero teršėjas. Varyklos nuotekų valymo įrenginių projektinis našumas yra ženkliai didesnis nei esamas nuotekų kiekis. Be to, Obelių miestelio gyventojai nėra prisijungę prie centralizuotų tinklų ir neaišku, kaip tvarkomos jų nuotekos. Varyklos nuotekos, prasifiltruodamos per pelkę, jau yra apvalomos. Išleidžiamos nuotekos yra mažesnio užterštumo nei ežero vanduo. Atsižvelgiant į valymo įrenginių pajėgumą, spirito varykla dar gali didinti nuotekų kiekį. Sutiko, kad gali padidėti kvapų intensyvumas dėl padidėjusių gamybos apimčių.

Vytautas Krušinskas pasiūlė, kadangi atsižvelgiant į Europos Teisingumo teismo sprendimą Obelių spirito varyklai negalima duoti leidimo išleisti į ežerą daugiau teršalų, organizuoti dar vieną susitikimą detalesniam nagrinėjimui, pasitelkiant Aplinkos apsaugos agentūros vadovus. Panevėžio visuomenės sveikatos centro direktorius Eugenijus Vilčinskas pasakė, kad Panevėžio skyriui pateiktos informacijos dėl atrankos atlikimo neturi, todėl paprašė pateikti turimą medžiagą dėl kvapų sklidimo, nes kvapai gali didėti. Taip pat informavo, kad SAZ šio tipo gamybai nėra nustatyta.

8. Pastabos, pasiūlymai

8.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“, apie priimtą galutinę atrankos išvadą turi informuoti visuomenę ir raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

8.2. Planuojamos ūkinės veiklos vykdytojas privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir atitinkamai keisti veiklos rodiklius, keičiantis teisiniam reguliavimui.

8.3. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankai išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veikos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

8.4. Įgyvendinus AB „Vilniaus degtinė“ Obelių spirito varyklos pajėgumų didinimo projektą, susidarysiančių išleidžiamų į priimtuvą gamybinių nuotekų koncentracijos negali būti didesnės, nei nustatytos TIPK leidime Nr. T-P.6-4/2015: BDS₇ – 12 mg/l, bendrojo azoto – 20 mg/l ir bendrojo fosforo – 2 mg/l.

9. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

9.1. Atliktus teršalų, išmetamų į aplinkos orą sklaidos modeliavimą pažemio sluoksnyje, nustatyta, kad išmetami teršalai neviršija nustatytų ribinių verčių.

9.2. Atrankos dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo metu buvo paskaičiuotas išleidžiamų gamybinių nuotekų poveikis priimtuvui – Obelių ežerui. Paskaičiuota, kad priimtuvui priimtina apkrova yra BDS₇ – 0,1075 t/m., bendrojo azoto – 0,0461 t/m., bendrojo fosforo – 0,0015 t/m. Įgyvendinus AB „Vilniaus degtinė“ Obelių spirito varyklos pajėgumų didinimo projektą, padidės išleidžiamų nuotekų kiekis iki 40 tūkst. m³/m., bet bendrovės TIPK leidime nustatytos leidžiamos išleisti šių teršalų koncentracijos nedidės.

9.3. Panevėžio visuomenės sveikatos centras 2015-11-24 rašte Nr. S-(7.53R)-3805 pažymėjo, kad visuomenės sveikatos požiūriu neprieštarauja planuojamos AB „Vilniaus degtinė“ Obelių spirito varyklos pajėgumų didinimui.

9.4. Planuojama ūkinė veikla nepatenka į „Natura 2000“ teritorijas, numatyta veikla nepažeis saugomų teritorijų reglamento, nesąlygos vertingų ar retų rūšių buveinių (ekosistemų) išnykimo ar pažeidimo.

9.5. AB „Vilniaus degtinė“ Obelių spirito varyklos nustatyta sanitarinė apsauginė zona yra 50 m. Pagal vyraujančių vėjų rožę SAZ riba nėra koreguojama. Gyvenamieji namai į SAZ ribas nepatenka. Paskaičiuota prognozuojamo kvapo koncentracija aplinkos ore yra mažesnė, nei ribinė vertė.

10. Priimta galutinė atrankos išvada – atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 13 dalimi, priimta galutinė atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – distiliuoto etilo alkoholio gamybos pajėgumų didinimas, Vienožinskio g. 3, Audronių I k., Obelių sen., Rokiškio r. – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Jūs turite teisę apskųsti šią galutinę atrankos išvadą Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo gavimo dienos Lietuvos Respublikos bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorius įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Kraskauskaitė